

NÄMNDEN FÖR HÄLSA OCH OMSORG

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2014-06-12

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink. 2014-06-24	
KSN-2014-0591	
31	Akobil. 2

§ 110

Full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i Uppsala kommun NHO-2012-0155.31

Beslut

Nämnden för hälsa och omsorg beslutar

att anta reviderat förslag till program för full delaktighet, och

att sända förslaget till program till kommunstyrelsen.

Ärendet

Förslag till skrivelse föreligger 2014-05-23 från kontoret för hälsa, vård och omsorg.

Kommunstyrelsen beslutade 2013-10-09 (KSN-2013-0554) att uppdra till nämnden för hälsa och omsorg att ta fram ett förslag till kommunövergripande program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Programmet ska baseras på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Huvudtanken med programmet är att skapa ett program som markerar ambitionsnivån för Uppsala kommuns strävan efter full delaktighet. Funktionshinderperspektivet ska genomsyra alla verksamheter. Programmet är uppdelat på 7 områden som är heltäckande för kommunens verksamhet och bildar ett ramverk som kommer bidra till att undanröja hinder så att det blir möjligt för människor med funktionsnedsättning att bli fullt delaktiga i samhällslivet. De insatser och anpassningar, som underlättar för personer med funktionsnedsättning, är gynnsamma för alla kommuninvånare.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2014-06-12

Nämnden diskuterar programmet och föreslår följande kompletteringar och ändringar:

4.1.1

Tillägg av punkten: En översyn ska göras av biståndshandläggningen med mål att förbättra den informativa tillgängligheten.

5.1.3

Tillägg av punkten: Snöröjning av gång- och cykelvägar är prioriterade.

5.1.4

Ny formulering ersätter första meningen "I Uppsala är cykelmoralen ett utvecklingsområde, dvs...".

Tillägg av punkten: Tillgången till cykelparkeringar behöver förbättras.

6

Tillägg av punkten: Kommunen ska arbeta aktivt med arbetsrehabilitering och anpassning för att medarbetare som förvärvar en funktionsnedsättning ska ha förutsättning att arbeta kvar.

Ändra näst sista punkten till: Kommunen ska arbeta aktivt för att attrahera och rekrytera personer med funktionsnedsättning.

6.1.2

Ny lämplig rubrik, förslagsvis "skola & förskola".

Ny punkt: Lärare till elever med funktionsnedsättningar ska ges utbildning om den aktuella funktionsnedsättningen.

7.1.4

Andra punkten: Stryk "även".

7.1.1

Tillägg: Kommunen behöver utveckla och ta större ansvar för rehabilitering. Exempelvis genom att utreda möjlighet till markeringsavgifter för funktionshinderföreningar som vill använda kommunens idrottsanläggningar.

8.1.7

Tillägg av punkten: Träffpunkter med hög grad av brukarinflytande fyller en viktig funktion av social samvaro och sysselsättning.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Handläggare
Österberg ThomasDatum
2014-05-23Diarienummer
NHO-2012-0155.31

Nämnden för hälsa och omsorg

Full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i Uppsala kommun

Förslag till beslut

Nämnden för hälsa och omsorg föreslås besluta

att anta förslag till program för full delaktighet, och

att sända förslaget till program till kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2013-10-09 (KSN-2013-0554) att uppdra till nämnden för hälsa och omsorg att ta fram ett förslag till kommunövergripande program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Programmet ska baseras på FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Huvudtanken med programmet är att skapa ett program som markerar ambitionsnivån för Uppsala kommuns strävan efter full delaktighet. Funktionshinderperspektivet ska genomsyra alla verksamheter. Programmet är uppdelat på 7 områden som är heltäckande för kommunens verksamhet och bildar ett ramverk som kommer bidra till att undanröja hinder så att det blir möjligt för människor med funktionsnedsättning att bli fullt delaktiga i samhällslivet. De insatser och anpassningar, som underlättar för personer med funktionsnedsättning, är gynnsamma för alla kommuninvånare.

Under respektive område finns inledningsvis ett övergripande visionärt perspektiv som pekar ut färdriktningen. Till detta kopplas en strategiskt handlingsinriktad del som tydliggör åtgärder för att åstadkomma förändring. Ansvarig nämnd och tidpunkt för genomförande

tydliggörs under detta avsnitt. Detta upplägg innebär att det blir åskådligt vart Uppsala kommun strävar, vad som omfattas, vad som ska göras, av vem och när.

Utgångspunkten för programarbetet, har varit det utkast som arbetats fram utifrån den av KHR utsedda arbetsgruppen. I gruppen har både politiker och representanter från funktionshinderrörelsen funnits med. Ett antal olika möten med politiker, tjänstemän och representanter för funktionshinderrörelsen har varit med i arbetet med att ta fram förslaget. Ett dialogmöte hölls den 29 april dit både nämnder och kontor var inbjudna. Ett samarbetsrum på intranätet – Insidan – har skapats. Till samarbetsrummet har direktörer, kommunalråd samt olika personer som varit berörda av dokumentet varit inbjudna. I samarbetsrummet har de olika dokumentversionerna samt övriga dokument som tagits fram hållits tillgängliga. Med de möten som hållits har synpunkter från funktionshinderrörelsen, politiken och tjänstemannahåll beaktats för att skapa ett förslag till program som gynnar full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i Uppsala kommun.

Kontoret för hälsa, vård och omsorg

Tomas Odin
Tf direktör

Bilaga
Förslag till program Full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Handläggare
Thomas Österberg

Datum
2014-05-23

Diarienummer
NHO-2012-0155.31

Full delaktighet för alla

Program för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar i Uppsala kommun med förslag till åtgärder för genomförandet 2014-2016.

"I Uppsala kommun har alla möjlighet att påverka sin livssituation" (Fritt ur vision för Uppsala, beslut i KF maj 2007)

1. Syfte

Detta dokument syftar till att göra Uppsala kommun till en lättillgänglig kommun för kommuninvånare och besökare med funktionsnedsättningar. I likhet med regeringens strategi för genomförande av funktionshinderpolitiken sträcker sig dokumentet till år 2016.

Syftet är att med utgångspunkt i FN konventionen

- ge alla människor med funktionsnedsättning samma möjligheter som andra till full delaktighet och jämlikhet,
- införliva funktionshinderaspekter inom alla områden, så att funktionshinderpolitiska åtgärder integreras i samhällsplaneringen och funktionshinderfrågor vägs in från början vid all kommunal planering,
- undanröja hinder så att det blir möjligt för människor med funktionsnedsättning att bli fullt delaktiga i samhällslivet.

Insatser och anpassningar, som underlättar för personer med funktionsnedsättning, är gynnsamma för alla kommuninvånare. Att genomföra intentionerna med FN:s konvention i Uppsala kommun leder till förbättringar för alla kommuninvånare.

1.2 Struktur

Programmet är både visionärt samt handlingsorienterat. För att processen mot ett samhälle för alla ska leda framåt så måste visioner och åtgärder hållas ihop. Varje område i programmet inleds med några visionära punkter utifrån FN:s artiklar som följs av kommunens åtgärder för att nå närmare visionen.

1.3 FN- konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

FN-konventionens artiklar är utgångspunkt för mål och åtgärder i arbetsplanen. Artiklar, som har anknytning till respektive område, inleder varje avsnitt.

Allmänna principer anges i artikel 3:

- a. respekt för inneboende värde, individuellt självbestämmande, som innefattar frihet att göra egna val samt enskilda personers oberoende.
- b. icke-diskriminering.
- c. fullständigt och faktiskt deltagande och inkludering i samhället.
- d. respekt för olikheter och acceptering av personer med funktionsnedsättning som en del av den mänskliga mångfalden och mänskligheten.
- e. lika möjligheter.
- f. tillgänglighet.
- g. jämställdhet mellan kvinnor och män.
- h. respekt för den fortlöpande utvecklingen av förmågorna hos barn med funktionsnedsättning och respekt för funktionsnedsatta barns rätt att bevara sin identitet.

1.4 Målområden

Planens målområden:

1. Attityder och bemötande
2. Hälsa
3. Information och kommunikation
4. Fysisk miljö

- 5. Utbildning och arbete
- 6. Kultur och fritid
- 7. Stöd, service och tjänster

1.5 Uppföljning

NHO ska tillsammans med berörd nämnd följa upp arbetet med programmet för full delaktighet årligen samt göra en samlad värdering och återrapportera till kommunstyrelsen. En dialog om resultatet ska årligen ske i kommunala handikapprådet. Programmet är ett levande dokument, som kontinuerligt ska förbättras.

1.6 Budget

- Medel för programmets genomförande ska utifrån finanserings- och ansvarsprincipen årligen avsättas i respektive verksamhets budget.

Genomfört: Årligen

Ansvariga: nämnd.

1.7 Metod

En plan för att förverkliga målen i detta program ska utarbetas av respektive ansvariga. Arbetsplanen omfattar åtgärder inom programmets målområden.

2. Attityder och bemötande

FN-konventionen artikel 3

- Kommunen ska i beslut och dokument arbeta för icke-diskriminering genom att respektera personer med funktionsnedsättning som en viktig del av mångfalden.

2.1 Åtgärder

2.1.1 Fortbildning

- En bemötandeguide ska tas fram och delas ut till alla anställda.
- En kommungemensam fortbildning om normer, bemötande, attityder och tillgänglighetsfrågor ska tas fram i samarbete med funktionshinderorganisationerna. Medarbetare och förtroendevalda ska ges fortbildning kontinuerligt.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvarig: Alla nämnder

2.1.2 Samordnare vid varje nämnd

- Inom varje nämnds ansvarsområde ska en person utses som samordnare som har kunskap om tillgänglighetsarbetet inom det egna ansvarsområdet.
- Samordnaren ska ges fördjupad utbildning kring tillgänglighetsfrågor.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvariga: alla nämnder

3. Hälsa

FN-konventionen artikel nr 25, 26 och 27

- Kommunen ska verka för att personer med funktionsnedsättning får omsorg och service för att bibehålla bästa möjliga hälsa.
- Kommunen ska göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att uppnå och behålla

fysisk, mental, social och yrkesmässig förmåga.

- Kommunen ska se till att personer med funktionsnedsättning inte diskrimineras i den kommunala verksamheten.

Det övergripande folkhälsomålet i Sverige är att skapa en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Många människor har en funktionsnedsättning som påverkar deras hälsa. Enligt Folkhälsoinstitutets nationella folkhälsoenkät, som bygger på självskattad hälsa, är ohälsan störst bland personer med funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättning har oftare en kortare utbildning och sämre ekonomisk situation jämfört med den övriga befolkningen och det är färre som yrkesarbetar. Ohälsan bland dem hör samman med brist på inflytande, ekonomisk otrygghet, diskriminering och brist på tillgänglighet. Att klara av vardagssysslorna är en central hälsofråga. Det är viktigt att säkerställa att det ges likvärdig och bra service och vård till kvinnor och män, flickor och pojkar. Att alla verksamheter jämställdhetsintegreras.

I nämndernas verksamhetsutveckling behöver behoven för personer med funktionsnedsättning beaktas. Medarbetare och förtroendevalda behöver ha kunskap om funktionsnedsättningar och behovet av tillgängliga lokaler och tillgänglig information. Medvetandet bland kommunanställda och allmänhet om personer med funktionsnedsättning behöver höjas för att främja respekten för deras rättigheter och värdighet.

Kommunen behöver arbeta för att fler personer med funktionsnedsättning får tillträde till arbetsmarknaden. I detta ligger att identifiera processer som motverkar delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning. Funktionshinderaspekten behöver uppmärksammas i kommunens folkhälsoarbete.

3.1 Åtgärder

3.1.1 Arbete och sysselsättning

- Kommunen ska aktivt medverka till att fler personer med funktionsnedsättning får tillgång till arbetsmarknaden. Samverkan med andra aktörer ska eftersträvas. Insatser som behövs är bl. a tillgängliga lokaler, flexibla arbetstider, assistans, arbetshjälpmedel mm.
- Kommunen ska som arbetsgivare vara lyhörd i relation till arbetstagarnas behov avseende funktionsnedsättning.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvarig: nämnd.

3.1.12 Kommunala planer, program och riktlinjer

- Integrera funktionshinderfrågor i folkhälsoarbetet.
- Integrera funktionshinderperspektivet i Arbetsmarknadspolitiska programmet.

Genomfört: 201x – 2016

Ansvariga: arbetsmarknadsnämnd eller motsvarande samt kommunstyrelsen.

4. Information och kommunikation

FN-konventionen artikel nr 4, 9 och 21

- Kommunen ska underlätta för personer med funktionsnedsättning att använda ny informations- och kommunikationsteknik (IT).
- Kommunen ska så långt som möjligt erbjuda information i tillgängligt och användbart format

för personer med funktionsnedsättning.

- Kommunen ska främja användningen av teckenspråk på webbplatser och anlita teckenspråkstolk vid sammankomster när döva är närvarande.
- Kommunen ska se till att det i kommunala sammanträdesrum och aulor finns fungerande hörselteknisk utrustning.

Information om händelser i kulturlivet i Uppsala behöver vara lättillgänglig och lättläst. Information på kommunens webbplats ska vara tillgänglig och användbar för personer med funktionsnedsättning. Kommunen ska kunna erbjuda information i alternativa format.

4.1 Åtgärder

4.1.1 Information

- På allt informationsmaterial bör det framgå att det går att få i annat format.
- Trycksaker som informerar om händelser i kulturlivet ska göras tillgängliga i alternativa format.
- En standard för hur handlingar och dokument presenteras på kommunens webbplats så att alla har möjlighet att ta del av materialet ska utarbetas.
- Viktig information på kommunens webbplats ska kunna översättas till teckenspråk så att döva kan ta del av informationen på sitt eget språk.
- En inventering av teckenspråkskunnig medarbetare som en resurs i kommunen ska genomföras.
- Alla texter som kommunen producerar ska skrivas i klarspråk.
- En översyn ska göras av biståndshandläggningen med mål att förbättra den informativa tillgängligheten.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvariga: nämnd.

4.1.2 Kommunikation

- Taktila kartor och/eller talfunktioner ska finnas på olika platser i Uppsala kommun.
- En internetbaserad besöksinformation som visar hur tillgängligheten är till offentliga lokaler och allmänna platser i Uppsala kommun ska tas fram och finnas under respektive verksamhet/objekt.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvariga: nämnd.

5. Fysisk miljö

FN-konventionen artikel nr 9 och 19

- Kommunen ska ge personer med funktionsnedsättning – på lika villkor som andra tillgång till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation.
- Kommunen ska identifiera och undanröja hinder och barriärer mot tillgänglighet.
- Kommunen ska utrusta byggnader och andra anläggningar, dit allmänheten äger tillträde, med anvisningar i punktskrift och i lättläst och lättbegriplig form.

Utifrån rättighetsperspektivet så behöver kommunen ha verksamhet i tillgängliga lokaler och ha en tydlig skyltning till och i lokalen. Hinder och barriärer mot tillgänglighet kommer att identifieras och undanröjas i byggnader, anläggningar, vägar och transportmedel.

I Uppsala ska barn med funktionsnedsättning ha samma möjligheter som andra barn att delta i

lek, rekreation, fritidsverksamhet och idrott. Det ska vara möjligt att få personlig service för tillgänglighet till byggnader och andra anläggningar, som är öppna för allmänheten. Den fysiska miljön ska vara tillgänglig för personer med kognitiva funktionsnedsättningar. Personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att i förväg bilda sig en uppfattning om tillgängligheten i lokaler/anläggningar som man avser att besöka. Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning ska beaktas vid all kommunal upphandling av varor/tjänster/lokaler. Funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder för val av bostad.

5.1 Åtgärder

5.1.1 Lokaler

- Tillämpningen av normer och riktlinjer för tillgänglighet till offentliga lokaler i form av en checklista ska utvecklas så att användbarheten prioriteras vid ny- och ombyggnation.
- Rutiner ska skapas för att säkerställa att tillgängligheten beaktas och förbättras även vid mindre ombyggnadsarbeten och reparationer i gatumiljö och i kommunala byggnader, s.k. "passa-på åtgärder".
- I lokaler där kommunen har verksamhet ska det finnas information om möjligheten till syn- och teckentolkning, teleslinga och tillgänglighet för synskadade och rörelsehindrade samt information om hur man kan få annat stöd.
- Inbjudan och annons om kommunala evenemang ska innehålla upplysningar om kontaktperson för tillgänglighet och information om närmaste busslinje och hållplats.
- Dokumentering av kommunala möten, seminarier och konferenser ska ske med prioritering utifrån platsens/lokalens tillgänglighet. "Handisams inventeringsformulär för lokaler" och "Checklista för konferenser" eller motsvarande ska vara vägledande.
- Checklistor för funktionskontroll och användbarhet för tex hörselslinga, utrymningslarm, porttelefon ska finnas för alla offentliga lokaler.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvariga: nämnd.

5.1.2 Hörselslinga (T)

- Ljudmiljön i kommunens lokaler ska inventeras och brister ska åtgärdas. En kontroll av samtliga hörselslingor ska genomföras snarast.
- Fastighetsägaren ska ge berörd medarbetare kunskap om hur en hörselslinga fungerar. Regelbundna funktionskontroller ska göras.

Genomfört: 2012 – 2016 Ansvarig: nämnd.

5.1.3 Utemiljön

- Enkelt avhjälpna hinder i gatumiljön, på kommunala lekplatser och i offentliga lokaler ska identifieras och undanröjas.
- Trottoarer och gångstråk ska hållas fria från hinder som försvårar framkomligheten. Riktlinjer för cykelparkering och användandet av så kallade gatupratare ska ses över.
- Uteserveringar ska vara tillgängliga för personer med rörelsenedsättning. Kommunens anvisningar för uteserveringar ska följas.
- Snöröjning ska utföras så att gångbanor, övergångsställen mm inte blockeras av snövallar. Snöröjning av gång- och cykelvägar är prioriterade.
- Hinder (som inte betraktas som enkelt avhjälpna) i gatumiljön, på kommunala lekplatser och i kommunala byggnader ska undanröjas på sikt.

Genomfört: 2015 Ansvariga: nämnd.

5.1.4 Cykelområdet

I Uppsala är cykelmoralen ett utvecklingsområde, det vill säga var man cyklar och var man ställer cykeln.

- Riktade informationskampanjer ska genomföras.
- Bevakningen av trafikregler ska skärpas.
- Tillgången till cykelparkeringar behöver förbättras.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvariga: nämnd.

5.1.5 Sophantering

- Tillgänglighetsfrågorna ska tillgodoses vid utveckling av nya system och produkter.
- Råd och anvisningar för utformning av sopsystem, soprum och sopkärl ska utvecklas.
- Informationsinsatser för fastighetsägare ska genomföras.
- Punktskrift för märkning av sopkärl ska kunna tillhandahållas.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvarig: nämnd.

5.1.6 Upphandling

- Tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning ska beaktas vid all kommunal upphandling.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvariga: nämnd.

6. Utbildning och arbete

FN-konvention artikel 24 och 27

- Kommunen ska ge lärare och annan medarbetare fortbildning om funktionsnedsättningar, användning av alternativa former, medel och format för kommunikation, utbildningstekniker och material för att stödja elever med funktionsnedsättning.
- Kommunen ska ge ändamålsenliga individanpassade stödåtgärder till skolelever med funktionsnedsättning.
- Kommunen ska arbeta aktivt för att attrahera och rekrytera personer med funktionsnedsättning.
- Kommunen ska tillse att skälig anpassning på arbetsplatsen erbjuds.
- Kommunen ska arbeta aktivt med arbetsrehabilitering och anpassning för medarbetare som förvärvar en funktionsnedsättning. För att medarbetare som förvärvar en funktionsnedsättning ska ha förutsättningar att arbeta kvar.

Alla ska ha lika goda arbetsförhållanden och samma förutsättningar i undervisningen. Skolan ska erbjuda en god och kreativ studiemiljö som är anpassad både efter elevens och gruppens behov. Elever med behov av särskilt stöd ska få de utmaningar och den uppmuntran de behöver för att utvecklas. Arbetslivet och arbetsplatsen ska anpassas efter människors olika förutsättningar.

6.1 Åtgärder

6.1.1 Utbildning

- Det ska vara möjligt för föräldrar med synnedsättning att få tillgång till sina barns

läromedel.

- Alla elever ska under skoltiden få delta i aktiviteter som innebär att de får kännedom om hur det är att leva med funktionsnedsättning.
- Elever med funktionsnedsättning ska ges bättre möjligheter till individintegrering. Föräldrar ska få stöd och information för att hitta en optimal lösning för det enskilda barnet.
- Vuxenutbildningen ska ansvara för att det finns tolk till döva eller hörselskadade vuxenstuderande i den utsträckning som varje individ behöver för att fullgöra sin utbildning.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvariga: nämnd.

6.1.2 Skola och förskola

- Elevassistenterna ska ges en generell utbildning och dels en individuell om just den elev de ska assistera och om elevens funktionsnedsättning.
- Lärare till elever med funktionsnedsättningar ska ges utbildning om den aktuella funktionsnedsättningen.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvariga: nämnd.

6.1.3 Arbete

- Möjligheter för personer med funktionsnedsättning att få anställning med möjlighet till individuellt anpassad tjänstgöringsgrad ska skapas i kommunal verksamhet.
- Anställning ska i första hand prövas som alternativ framför daglig verksamhet.
- Kommunen ska samarbeta med försäkringskassan och arbetsförmedlingen för att skapa fler arbetstillfällen.
- Kommunen ska genom informationsinsatser främja möjligheter till anställning för personer med funktionsnedsättning i den privata sektorn.

Genomfört: 2014 – 2016 Ansvariga: nämnd.

7. Kultur och fritid

FN-konventionen artikel nr 30

- Kommunen ska underlätta för personer med funktionsnedsättning att delta på lika villkor i kulturlivet.
- Kommunen ska ge personer med funktionsnedsättning tillgång till kultur i tillgänglig form.
- Kommunen ska se till att platser för kulturella föreställningar eller tjänster (muséer, biografier, bibliotek, turistservice mm) ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.
- Kommunen ska säkerställa att personer med funktionsnedsättning har tillgång till idrotts-, rekreations- och turistanläggningar.
- Kommunen ska se till att barn med funktionsnedsättning har lika möjligheter som andra barn att delta i lek, rekreation, fritidsverksamhet och idrott.

Personer med funktionsnedsättning som besöker en verksamhet eller ett evenemang, i kommunens eller dess samarbetspartners regi, ska få ett korrekt och positivt bemötande. Kommunens verksamhet inom kultur, idrott och rekreation ska vara tillgänglig och

användbar för alla. När kommunen står som arrangör eller medarrangör till ett evenemang ska det genomföras på ett tillgängligt och användbart sätt. Scenerna ska vara tillgängliga och användbara även för personer med funktionsnedsättning. Föreningslivet i kommunen ska vara tillgängligt för alla. Lekplatser och mötesplatser för barn och ungdomar ska vara tillgängliga, meningsfulla att besöka och användbara. Kommunens turistanläggningar och turistservice ska vara tillgängliga och användbara för alla.

7.1 Åtgärder

7.1.1 Kultur och idrottsverksamhet

- Kulturskolan ska undervisa barn och ungdomar med funktionsnedsättning integrerat i den vanliga undervisningen.
- Konsthallen ska vid behov kunna ge guidning på teckenspråk för döva och guidning för synskadade.
- Stadsteatern ska vid i förväg annonserade tider ge såväl syn- som teckentolkning vid teaterföreställning.
- Kommunen ska verka för att utöka resurser för syntolkning och teckentolkning vid kultur- och idrottsverksamheter.
- Uppsala kommunala scener ska vara tillgängliga med ramp eller hiss.
- På kommunens badplatser ska det finnas liftar till bassängerna och i omklädningsrummen ska det finnas plats för rullstolar. Det ska finnas möjlighet till omklädningsrum och toalett där personer med funktionsnedsättning kan ta med sig personlig assistent av motsatt kön.
- Ledsagare/kontaktperson kan vara en förutsättning för att en person med funktionsnedsättning kan tillgodogöra sig kultur och bör ges möjlighet till fritt inträde.
- Kommunen behöver utveckla och ta större ansvar för rehabilitering. Exempelvis genom att utreda möjlighet till markeringsavgifter för funktionshinderföreningar som vill nyttja kommunens idrottsanläggningar.

Genomfört: 201x – 2016

Ansvariga: nämnd.

7.1.2 Föreningsliv

- Information om god tillgänglighet ska ges till föreningar, organisationer och privata fastighetsägare som hyr ut lokaler till föreningar. Föreningar, som får bidrag från kommunen, ska uppmanas att utse en kontaktperson i tillgänglighetsfrågor.
- Kommunen ska stödja handikappföreningar och handikappidrottsföreningar av olika slag.

Genomfört: 201x – 2016 Ansvariga: nämnd.

7.1.3 Mötesplatser för barn och ungdomar

- Fritidsgårdar och bygglekar ska vara tillgängliga för alla.
- Alla lekplatser på parkmark ska förses med en skylt med information om lekplatsens namn, vart man vänder sig vid felanmälan/förbättringsförslag.
- Uppsala hem AB ska inventera och åtgärda tillgängligheten på lekplatser inom sina bostadsområden (genom skärpta ägardirektiv).

Genomfört: 201x – 2016